

Warszawa, 18-05-2026 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

VII.603.6.2026.JRO

Pan
prof. dr hab. Piotr Girdwoyń
Dyrektor Krajowej Szkoły Sądownictwa i
Prokuratury
AE: PL-69713-97061-BBVR-27

Szanowny Panie Dyrektorze,

do Rzecznika Praw Obywatelskich wpływają wnioski aplikantów sędziowskich, którzy skarżą się na zachowania niektórych egzaminatorów w trakcie części ustnej egzaminu sędziowskiego. Zgłaszane problemy polegają na: rzekomej nierzetelności egzaminatorów, którzy mieli odmawiać przyznawania punktów za poprawne odpowiedzi; rzekomym braku profesjonalizmu i kultury osobistej, przejawiającym się w niestosownych komentarzach (np. na temat wyglądu aplikantów czy aplikantek karmiących dziecko piersią); przeciążeniu egzaminatorów, przejawiającym się w tym, że osoby egzaminowane w późniejszych godzinach dniach są oceniane surowiej niż osoby oceniane wcześniej.

Przepisy prawa regulują jedynie ogólnie sposób przeprowadzenia egzaminu ustnego oraz przygotowania pytań egzaminacyjnych. Zespół egzaminacyjny powołany przez Ministra Sprawiedliwości na wniosek Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury opracowuje „kazusy na część ustną egzaminu sędziowskiego” (art. 32 ust.

5 ustawy o KSSiP)¹, które powinny obejmować zagadnienia z 7 dziedzin prawa (§ 7 ust. 1 rozporządzenia MS²). Do każdej z 7 dziedzin prawa tworzy się co najmniej 50 zestawów, z których każdy powinien liczyć 3 kazusy (§ 7 ust. 3-4 rozporządzenia MS).

Z przepisów ustawowych wynika, że sam egzamin ustny przeprowadza odrębna komisja egzaminacyjna, również powoływana przez Ministra Sprawiedliwości na wniosek Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury (art. 32 ust. 8 ustawy o KSSiP). Natomiast z przepisów wykonawczych wynika, że część ustną egzaminu przeprowadzają poszczególni członkowie komisji, będący specjalistami z danej dziedziny prawa lub nauki pokrewnej, „w obecności pozostałych członków komisji”, członkowie komisji mogą zadawać pytania uzupełniające, związane z treścią kazusu (§ 24 ust. 1 rozporządzenia MS). Każdy zdający losuje po 1 zestawie z każdej z 7 dziedzin prawa (§ 5 ust. 1 rozporządzenia MS). Oceny rozwiązania kazusu dokonuje się w skali od 0 do 10 punktów, za co odpowiada jeden członek komisji będący specjalistą z danej dziedziny prawa lub nauki pokrewnej (§ 26 ust. 1-2 rozporządzenia MS). Przebieg posiedzenia komisji egzaminacyjnej jest protokołowany (§ 29 rozporządzenia MS), ale nie jest jasne, jakie dokładnie informacje ma zawierać protokół, a w szczególności, czy odnotowuje się w nim szczegóły przebiegu każdego egzaminu ustnego.

Przepisy natomiast nie mówią nic na temat samej metodyki oceniania, ani o ewentualnej weryfikacji skarg na nierzetelną ocenę wystawioną przez egzaminatora.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich³, zwracam się z uprzejmą prośbą o udzielenie odpowiedzi na następujące pytania:

- 1) ile skarg aplikantów sędziowskich wpłynęło do KSSiP w latach 2023-2026 na arbitralność pytań uzupełniających lub nierzetelność oceny punktowej

¹ Ustawa z 23 stycznia 2009 r. o Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury (Dz. U. z 2022 r. poz. 217 ze zm.).

² Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 4 grudnia 2017 r. w sprawie przeprowadzania egzaminu sędziowskiego i prokuratorskiego (Dz. U. z 2026 r. poz. 517).

³ Dz. U. z 2024 r. poz. 1264 ze zm.

wystawionej przez egzaminatora? Ile z nich uznano za zasadne? Jakie kroki KSSiP podjęła w związku ze skargami uznanymi za zasadne?

- 2) ile skarg aplikantów sędziowskich wpłynęło do KSSiP w latach 2023-2026 na inne niewłaściwe zachowania egzaminatorów, w szczególności ich niestosowne komentarze pod adresem zdających? Ile z nich uznano za zasadne? Jakie kroki KSSiP podjęła w związku ze skargami uznanymi za zasadne?
- 3) czy w latach 2023-2026 zdarzało się, żeby Dyrektor KSSiP wystąpił do MS z wnioskiem o powołanie w skład komisji egzaminacyjnej po raz kolejny osoby, której aplikanci zarzucali brak obiektywizmu, nierzetelność wystawianych ocen lub inne niewłaściwe zachowanie? Jeśli tak, to ile razy?
- 4) czy istnieją jakieś zarządzenia wewnętrzne – wydane przez Pana Dyrektora bądź przez samą komisję egzaminacyjną – określającą sposób przeprowadzania egzaminu ustnego? Jeśli tak, proszę o udostępnienie ich skanów;
- 5) czy prawdą jest, że można zaobserwować prawidłowość statystyczną polegającą na tym, iż osoby egzaminowane w późniejszych godzinach dniach są oceniane surowiej niż osoby oceniane wcześniej?
- 6) jakie informacje zawierają protokoły komisji egzaminacyjnej, a w szczególności, czy uwzględnia się w nich „pytania uzupełniające”, jakie zadawał egzaminujący i jakich odpowiedzi udzielił zdający?
- 7) czy zdający mają zapewnioną możliwość wniesienia zastrzeżeń do protokołu z przebiegu ich egzaminu ustnego?
- 8) czy w latach 2023-2026 zdarzało się, że egzamin ustny nie był przeprowadzany w obecności wszystkich członków komisji, lecz w obecności części członków albo nawet tylko przez pojedynczych egzaminatorów w cztery oczy ze zdającym?

Z poważaniem

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/